

КУЛІДЖ ЗАВЛЯЄТЬСЯ ЗА ТИМ, ЩОБ ЄВРОПА ПЛАТИЛА

ПОЛ СМІТС, Н. Й., 30. серпня. — Президентів Куліджів переселили з Вашингтону вилити з стейтменту Бекера, буйшого секретаря війни з часів Вільсоновського адміністрації, який домагається взаємного уневажнення всіх воєнних догів. Президент не винув в тій справі відверто своєї думки, але поінформований з його округи надають, що він є протиний тій пропозиції, а сам виступ Бекера вважає нещасливим. Він тільки додає охоти європейським державам до дальших догів. Кулідж вже нераз говорив про справу догів в конгресі і на інших міських і всегда завлявся за тим, що Европа має платити. Ця думка є висловом конгресу і цілого американського народа.

Такі думки висказав тепер фінансовий експерт конгресу конгресмен Огден Л. Мілс, який прибув відвідати президента.

В Вашингтоні стейтмент Бекера викликав велике здивування, бо Бекер виступив в той спосіб і проти своєї власної адміністрації, коли він був секретарем війни. Вілсон мав тоді підчас версальського договору поставити квестію уневажнення догів і тоді була би райна це зробити, бо через те голос Америки був би набрав більшої ваги і Америка могла була своїм впливом переверсти більш справедливий світовий мир. Але Вілсон був протиний уневажненню догів. Завляючись тепер за уневажненням догів, виступає тим самим Бекер проти Вілсона.

ПОХОВАЛИ ВАЛЕНТИНА.

НЮ ЙОРК, 30. серпня. — Жалібно Служба Божа, яку в останнє відправлено при домовині Валентина, стягнула величезні маси народа, подібно як в день його смерті. 250 полісменів держало порядком. В самій церкві було всего кількасот людей. Головно артисти і репортери. Співаки оперної співаки з опери SAN CARLYO. На похороні були всі найзнаменитіші фільмові артисти. Фуа Фербенк з Мері Пікфорд, абі сестри Томаса і други. Пуля Рібей була вже в жалобі, дуже плакала, а раз змімла. Коло неї стояла перша жінка Валентина, яка різнов весь час плакала, подібно як і всі артисти.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ПРОТЕСТУЄ.

МЕКСИКО, 30. серпня. — Мексиканські часописи подають, що мексиканський амбасадор в Вашингтоні Телес дав інструкції весті до уряду протест за приводу того, що деякі американські часописи зневажують президента Каеса, випускаючи за його жесотворній річки з його приватного життя, кидуючи в той спосіб на него негідні калюпні. Мексиканський уряд пригадує заразом, що в своїм час звернувся був американському уряду до Мексика в подібній справі, коли за часів Вілсона в деяких мексиканських театрах робили собі деякі актори жарг з його особи.

ПОГАНА ГОСПОДАРКА В КОПАЛЬНИХ ВУГЛЯ НА ФІЛІПІНАХ.

НА КОРАБЛИ МІНДОРО, 30. серпня. — Кармі Томсон оглянув в Малинакс копальні вугля, які стоять під зарядком американського правительства. Будучи зяток в тих справах, оглянув він докладно все роботу під землем і заявив, що господарка, на яку уряд видає стільки гроша і яка не оплачується, ведена неекономічно і нефахово. Одинокий вихід з того відати всі багаті з природи копальні в руки приватних умлах підприємств.

ФІЛІПІНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕЗАВИСИМОСТІ.

МАНІЛА, 30. серпня. — Конгрес ухвалив закон, який заряджується на Філіпінх левісціти в справі незалежності Філіпін. Закон передішов мисю вета з боку губернатора генерала Вуда. Тепер цей закон буде передложений до апробати президентови Куліджові. Поінформований подають, що през. Кулідж задержиться за децизією або за прибузду Кармі Томсона та твердить, що та децизія буде згідна з поступованню губернатора Вуда.

КРИШАМУРТИ ВИСІДАЄ В ШІКАГО СЕРЕД ПІР КВІТІВ.

ШІКАГО, 28. серпня. — Молодогго Індійського «Мессіс» Джайду Кришнамурті привитали в Шікаго так урочисто як нікого досі. Зробили йому величаву демонстрацію та обспалили горою гарних квітів.

ЕДЕРЛЕ ЗАХОРУВАЛА.

НЮ ЙОРК, 29. серпня. — Мисс Едерле зі зворушення, бенкетів і втомил мусить класти до ліжка, бо таке приписали їй доктори. Богато другів мис, між ними і Бостон запрошують її до себе в гості. Та вона тепер найбільше занята тим, як то буде вигладати її змигане з Миссис Торзон, яка саме тепер переплала різнов канал.

РУЗВЕТ ПРАТИ МІЖНАРОДНОГО СУДУ.

ФОРТ ВЕЛІН, ІНД. 28. серпня. — В виголоженій ту промові полковник Теодор Рузвельт назвав Міжнародний Суд великою пошковою Ліг та радива його уникати як і Ліг та вти за волею американського народа, який ще тому 6 літ кинув 7,000,000 голосів проти Ліг.

СОВІТИ ДІСТАЮТЬ РЕШТКИ ШІННОГО КОЛЛЕКЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 29. серпня. Чара Рехт, що веде агенти совітського уряду одержав образи по славним маларі Івані Леонідовичу Калмикові, який помер в Каліфорнії в 1925 р. Калмиков був славним надворним царським маларем. За часів революції покинув Росію і блукав по світі. Коллекція своїх образів мав з собою і призначив їх для російських музеїв, куди мали їх вивезти 10 ліг по його смерті і по укладу болшевицьки. Перед смертю змінив він одначе свій тестамент і заявив, що совітський уряд робить добре. Тому годиться, щоби його образи йому віддати. Совіти погодилися з родиною Калмикова і частину образів віддали для її ужитку, а рештоту часть їй одержав тепер Рехт. Вони відійдуть до совітів. Ті образи, які в посяданню совітів мають бути найдорожші.

ВАРШАВСЬКИЙ ДОСТРОЙНИК НА КОРОВІ.

Не вперше подають часописи сензаційні проті історії про людина, які добились в Польщі посад, не маючи для цього найменших кваліфікацій. Кавариний музиканти поробили комісарями поліції, економі начальниками мінерських департаментів, антикарі міністрами і т. д.

Останніми днями появилися в польських часах цікава історія початки президентською відлуду в міст. внутр. справ Забжежові. Той добродій, без найменших кваліфікацій на так високого урядовця, прославився, як пісична і кар'єр останнього сорта. Найцікавішою є історія, що приключилася йому підчас рішничької виставки в Осшміні. Грог ексцеленція аписав там до безтими в в такому стані всадилан його компанію на корову, встромилий йому в одну руку засичену надрову ляльку, а в другу пашку з голявкою і так вези по парку на велику радість збіговича. Гарні достоянства!

ВСЕ ЩЕ БОЯТЬСЯ.

Німечья армія, хоч як численно зрештована, все ще не подобається Раді Амбасадорів в головно Франції. Цим днями одержав німецький уряд знову ноту від Ради Амбасадорів, в якій поставлено домагання обмеження німецьких зброень та відклякнута з польської границі небезпечних для Польщі відлітлі т. зв. «Грешшуну». Як видно, страх має великі очі.

РОБІТНИЦТВО ОРГАНІЗУЄТЬСЯ ДО ПОВАЛЕННЯ БОЛЬШЕВИЗМУ.

В Омську відбувся суд над членами місцевої робітничої організації, яка кинкала робітничтву до загального страйку та до повалення болшевицької влади. Двох робітниць — Пригожина і Злобина всадужено на смерть, а 16 на торому, після якої будуть на все життя заслані на Сибір.

ЧУДАСА.

Читаємо в польській пресі такий комунікат: «Сенат варшавського університету рішив в наслідок важкої господарської «ситуації університету» вважати до передбачення доцільності найвищої школи, стримати на рік 1926/7 вписи до неї. Праця цього заведення приключена. Нема грошей на лабораторійні роботи. Електрична стримала доступ електричності, тому, що не одержала догугу за електрику 59,000 зра. Додайте до цього ще посилення, що університетські такси та іспити є ніни в польських університетах такі високі, що студіти стануть майже люксусом (що долар паде, бо фінансова ситуація в Польщі бучим-то поправляється).

ВОЛОДАРИ НІНІШНЬОГО ДОБИ.

Відоми американські герої фільми Дагале Фербенк і його жінка Мері Пікфорд вибрали за царства фільмового фабрики Голівуд (Каліфорнія) до Стівівіці (Радянська Росія), де мають підписати з радянським урядом довголітню угоду на прод своїх фільм. Луць вони спеціальними саломоніни в Парижа до Москви коштуватиме їх 1500 дол. Американські артисти цікаві також поновітнітися з радянським фільмовим мистецтвом. З Москви вернуться до Праги, з Карлсбаду до Ню Йорку, а звідти поїдуть в одержок до Японії та Китаю. Як не задрити фільмовим артистам?

СВЯТІ І БОРОДА.

Кашлер англійської дієцезії Честер видав цікавий протест проти церковних маларів: він не погоджується з тим, щоби святі на іконах в вітражах були завесди з бороодою, бо «дженгельмен є завесди оголені». Цей достоянник, великий прихильник англійської моді, критикує навіть усе церковну традицію, що годиться на святі з бородами. Артистам-маларям не подобалася така критика їх мистецтва і вони зібрали збори, на яких без труднощів вказали пальцем на тисячелітні ікони, на яких більшість святых — сам Христос і Бог Отець — завесди змальовані з бороодою. Бо не всі, що голятьсє, є дженгельменами, а святі не потребують компліменту «дженгельменства».

ВИБУХ ПОРОХІВНИ НАСЛІДКОМ УДАРУ ГРОМУ.

Наслідком удару грому наступили вибух в магазині амуниць в Лакедон-Марє в Англії. Зпоміж 80-ти жовірів, що находились тоді в магазині, зникло 60. 30 домів цілком зручєних.

ГОЛОДІВКА.

Політичні лідери, які сидять у лудській торні, розпочали 4. серпня голодівку. Вони вже півтора року сидять у сітнійчій в'язниці, не одержавши до шєпорі аду обумовнення. Голодує 50 політичних в'язнів.

ОРИГІНАЛЬНА ЦЕРКВА.

В Лондоні відчинили нову дивну євтинку. Має вона півковисєтє блакитне склепіння, засичєє зиржани. Довжко галєрії з прапорами безліч європейських народів і Японії. На теренні амфітеатру темно блакитний клялим. Над ним чотирокотний «раморний» вівтар. «Вівтар-ідеалу», так написано. Є не нова церква — «Етнична». Її вірні зєстичують ідеал людськості і пролягати, що йому служили: від Будди, Сократа, Христа аж до Шелі, Емерсона, Вітмана і далі. На вітражі, в одному вікні, образ святої Жанни д'Арк і її звеличчєннє, півсвятых А. Франса і Б. Шопа (варто би почути злюбну увагу таких людей іронічєні; що не сподобалися пошати в святи!). Ті, що суди приходять, співають натхненні гимни з найкращих поезій Шелі, Скінберна або Вітмана; між статуями Христа та Будди гарна дубова шафа з творами, з яких співають ці нові псалми. Христос є тут символом найвищої людськості. Будда — ідеалом улоксонанія. У малых нішах золочєні урви з попомом з помертвих останків помєрших членів товариства. Віру та мету такої нової організації зєстичувати дуже важко, або й дуже легко. Нпр. коли хто вірить, що фунт стерлінга більше варта, як захід сонця, той не є людиною. Нашим завданням — кажуть організатори цієї святини — є розбудувати почуття добра, правди та краси». Важке завдання в нинішній часі!

3 ТАБОРУ В ІЗОФЕВІ.

Ізофєвія, 16. липня, 1926. Дня 11. липня 1926 р. відідали місто Ізофєвія президент Ч. С. Т. Масарік «Республіки» Дж. К. Масарік. Разом із місєвним громадянством, яке зі ширим захватом вітало свободу, він особобітєвє і першого президента; поздорювали його також українські скитальці, інтерв'ювані в Ізофєвіському таборі. На шляху біля табору, куди поїзівали президент, пістрєно витягли ворота з українським і чеським написом, прикрашєнім тризубами та українськими й чеськосошвоєвськими прапорами. Перед витягнєніми воротами усталися мешкєніці табору в шпалє, а таборні діти з блакитно-жовтими прапорами в руках заняли під проводом свого вівчєгєя п. Івана Лігого місте поруч чеської дітвори на міськом майдані. Разом з заступниками місєвних урядових і громадських устанєв представлено президентові останнього команданта останків В. Г. А. Ч. С. Р. сотника Іра Івана Козака.

Дня 16. липня ц. р. відїхав з Ізофєвога транспорт стрільців і старшин на Радянську Україну, обіймаючи 113 скитальців із Скідної Галичини. По словам радника представництва С. Р. С. Р. в Празі п. Калюжного більше транспорту на Радянську Україну не буде, так, що цей транспорт треба вважати останнім.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ДИКТАТОР КАСУЄ ВСІ ВИБОРНІ МІСЬКІ УРАДИ

РИМ, 30. серпня. — Фашистський уряд зніс нині вибірні міські уряди народним голосуванням, який існував в Італії ще від 1870. року.

На місє виборчих урядів і містах і селами будуть правити встановлені центральним урядом чиновники. Новий урядовий розпорядок є продовженням подібного зарядження фашистського уряду з послідного лєтога, яке відносилось до більших міст Італії.

ЦЕРКОВНИЙ КОНГРЕС У ПОЛЬЩІ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ УРАДУ.

ВАРШАВА, 30. серпня. — Польський католицький конгрес, який відбувається тут уже від трох днів з приводу спрощєнєні правих партії, на якій виступав Вітог, бущий прєм'єр, і яка ухвалила осуд за майнової революції.

Пасуєвський сєчас відплатився правим партіям за сєй напад у сєй спосіб, що спеціальна урядова комісія міністерства фінансів, яка розслідувала урядованє генерала Корфанго, зажадала від нього реваншу з президенту директору Торшю-Шаньского Бюро, бо Корфанті безправно видав зарядженє на виданє нових банкнєт на 2 мільйонів злотих. Корфантому знають теж, що він називав великий мистєк пласчасного урядованія.

Тепер усі сподіються удару зі сторони Корфангого, жінки мають бути злєровніш від мушїни.

ПІСЛУДСЬКИЙ А КОРФАНТІ.

Рівночасно на Шаньську відбулася конференція політиків правих партії, на якій виступав Вітог, бущий прєм'єр, і яка ухвалила осуд за майнової революції.

Пасуєвський сєчас відплатився правим партіям за сєй напад у сєй спосіб, що спеціальна урядова комісія міністерства фінансів, яка розслідувала урядованє генерала Корфанго, зажадала від нього реваншу з президенту директору Торшю-Шаньского Бюро, бо Корфанті безправно видав зарядженє на виданє нових банкнєт на 2 мільйонів злотих. Корфантому знають теж, що він називав великий мистєк пласчасного урядованія.

Тепер усі сподіються удару зі сторони Корфангого, жінки мають бути злєровніш від мушїни.

ЛОНДОН, 20. серпня.

Гербєт Баркер, один з найбільших лікарів Англії, тише з приводу перелітці Англіяського каньаву двома жінками, що жінки кращє як мушїни опираються всяким катарам і простудам і з тої причини їх треба вважати за здоровіший пол.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКЕ ПОРУЗУМІННЯ.

ВАРШАВА, 30. серпня. — Польське мінерство заграничних справ потердало дешеї з Москви, після котрих в найближчєє часі будучиноці має прийти до якогось порозуміння межє Москвою і Варшавою.

Московський представник у Варшаві має незалежно предаржити польському урядові проект договору, який Польща і Росія згодуються не зачіпати одна другу.

Залєсі, польський міністер заграничних справ, постановив відїїтати Москву. Сей фатг уважувати подтвержденєм чутко, у якій не дуже то до свого часу вірний.

ЧУТКИ ПРО ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІ.

ПАРИЖ, 30. серпня. — Незадоволенє серед еспанських офіцєрів з приводу урядового зарядженія про виборність офіцєрства зростає далі. До Франції вже навіть переканєні чутки про оружні виступи проти уряду, але прєм'єр Рібєра заперєчує ці чутки.

НОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР ОБЩЕ СОЦІАЛІСТИЧНІ РЕФОРМИ.

АТЕНІ, 30. серпня. — Велике здивуванє в дипломатичних кругах викликала заява генерала Конділіса, нового грецького диктатора, в розмові з большевицьким представником. Диктатор мав обіщати переведенє далекодучих політичних, суспільних і економічних реформ на поправу долі неземокних. Він заперєчує, немов би він хотів опиратися на силу армії, а заявив, що він хоче правити звичайним демократичним способом, при помєби правилих виборів.

НІМЕЦЬ ПЕРЕЛІВ НА КАНАЛ.

ЛОНДОН, 30. серпня. — Ернст Фіхтер, широко звісний німецький півнак, перелєдє через Англіяський Канал з Кейл Гріс-Нез на франкиським боці до міста Доверра на англійським березі. Сей простір перелєдє він за 12 годинах 43 мінути, або майже дві години скоріє, як переплала Гертруда Елерє, котра під тим згядалом поставила рекорд.

По прибуттєу своїм до Лондону, півнак істєв тисячі привітних телеграм, мисє ними була гратувачі п-ни Елерє та паві Корсо, які нині недавно переплани канал. Фіхтерє збираєтьсє лєисти на другий рік через канал в оба боки.

Півнак має зяжку боротувати з фінансами як тоді, як злижєвас до міста Доверра. Той фатг повернувся проти нього, і він добув до берега виселений до крєп. Фінансово поміч для нього дав сєй бущого німецького іспєр.

Користайтеся з нагоди! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВОТУЦАЙТЕ СЕЙЧО

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Table with subscription rates: One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00. Includes rates for foreign and Jersey City.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
Telephone: 498 Montgomery.
3 Канади належить вислати гроші на т. зв. Foreign Money Order.

ОСНОВИ СУСПІЛЬНОСТІ

Під таким заголовком написав Іван Франко прекрасну свою повість, присвячену життю галицької суспільності.

Ще галицька темрава обгорала в ті часи суспільне життя, коли Франко писав цю повість, щоб представити ті неорганізовані умови суспільного життя, що стримували культурний, національний і духовий розвиток галицького працюючого люду.

Там панувало веселе й безжурне життя польської шляхти, або сполученої української, а також тих, що піднімалися під ту шляхту; а з другого боку життя безправний галицький „хлоп“.

Всі ті прислухати, які жили в тих кришах, що падали зі стога багатих шляхти, повинні були доказувати свому народові, що він повинен „уважати шляхту за свого опікуна, добродія, за одного політично зрідний і сильний елемент, за одного силу, котра спосібна до дійсної політичної „позитивної роботи“.

Цілком зрозуміло, що йшли всі ті, що вважали себе єдиними носіями основ суспільності. Виставили вони свої живі зуби, пронохонив, що його праця, його боротьба за народ свій, пригноблений, понижений і окрадений на своїй землі, велич той парід до визволення, а падухих до упадку.

Себе Франко мале тим ковалем Гердером, до якого десь-у-десь сходила громада сліпа, або слухати, як він чудесно, живую народною мовою оповідав про всі кривди, що творять біду народові.

Панство й ріжні піддані дружим голосом співали, що селянин, хоч і вивольнений з панщини, все повинен надалі лишатися рабом, але в іншій формі. Селянина допускати до самостійного життя, або навіть до самостійного думання не можна, бо він „глий добрий на те тільки, щоб його соками кормили, на його плечах виростали пишними квітками репрезентанти нації“.

Але й праці того Великого Ковалеві не вичити, бо „Гердерові кузи йшли такі дуги, класили такі скіби не тільки по оточених справних неперегаданих чорноземних полях дождола, але також по запущеній, занедбаній цілині народної думки, народнього духа“.

Посіє зерно тим Ковалем, уже дає свої буйні плоди й українське життя розвивається на тих нових основах суспільності, які проповідував Іван Франко.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ПРОТЕСТ ТИХ, ЩО НАСТАВЛЯЮТ СВОЮ ГРУДЬ В ОБОРОНІ РІДНОЇ ЗЕМЛІ.
Дня 19. серпня відбулися в місто Січей: Ім. Богдана Хмельницького, Чорноморської Січі і Жіночої ім. Ольги Бесарабової.

По обговоренні організації в справ, поставили зібрані на порядку наряд справу нападів др. Назарука в „Америці“ на редакторів „Свободи“ та його зневагу пам'яті Івана Франка і всього, що українському учасву найорозше.

Замени тих Січовників, а е їх велика скількість, що брали активну участь в українській визвольній боротьбі, піднесено резолюцію з протестом проти руйнівної роботи др. Назарука. „Ми не можемо надіятися вже нічого путнього від людини, яка оплегована стільки наших визначних народних діячів, а тепер оплеговане самою Франка.“

„Ми, бувші жовіри Української Галицької Армії, які боролися за вільну й незалежну українську республіку, яку др. Назарук вважав „видумку менших мам“, не можемо стерпіти цього, щоб з одного боку др. Назарук поширював культи гетьманської нагайки Скоропадського, а з другого нищив культи національного генія Франка.“

„За такою роботою ми будемо боритися до її цілковитого знищення так, як ми боролися з нашими національними ворогами.“

Щоб дати тієї мирній роботі належну публічну підтримку, Чорноморської Січі, ім. Б. Хмельницького і Січі ім. О. Бесарабової урядкуе протестативне віне, яке відбується в галі Народного Дому, дня 26. вересня.

В той день відбується з ініціативи Січей паннахда за душу Івана Франка і величавий Концерт. В тій народній маніфестації возьмуть участь всі найорозькі організації зі своїми прапорами, щоб в той спосіб віддати честь нашому Великому Учителю, Пророкови і Каменярю.

За Січ ім. Б. Хмельницького: М. Воробець, М. Бизнач. За Січ Чорноморською: І. Гриник, В. Гельнер. За Січ ім. О. Бесарабової: М. Возняк. Всі в Нью Йорку, М. Й.

ЩО ДУМАЮТЬ І ЯК ВІДЧУВАЮТЬ СОЮЗОВЦІ.

Українське Тов. Січ, від 282. У. Н. Союзу в Сиракузах, Н. Й., на своїм місячній мітингу дня 22. серпня 1926 р. постановило подати до оголошення в „Свободі“ сідуочіу резолюцію:

1) У. Н. Союзом, особливо редактором, що піднесли „Свободі“ на небувалу доси виставу: символ і рішучої борби з правдою і літими ворогами нашого народу, виражає наше призначення і запевнення, що всі як один постійно за ту правду, яку людемо гоголять.

2) Не зриваючи зв'язи з нашою католицькою церквою, протестуємо проти неї, щоб з рани епископа Богачевського були ведені такі напади, які обржуват її національну пошучання. Особливо вражає нас його вороже становище до особи нашого великого поета і провідника Івана Франка, якого так дуже „пам'ять „Америці“.

не на кошт мій ні в коштах „Свободи“, але на кошт пошоби „Америці“ а зга. П редактора, Тому прийміть це одну перапику з редакторських злодійстві др. Назарука, любими і правдою руйні епископа Богачевського.

В 96 січлі „Америці“ з дня 24. серпня знаходимо знова на другій сторони оттаку повчачоу перапику:

„Посв вірності. Посв вірності або невірності, котрі накладано жінкам на випадок довгої неприступності мужів, відомі від кінця 14 століття. Та якез відношення викликає віна, котору тепер приносить преса, а саме, що в Німеччині оублюковано патент на „посв вірності“ в нових часах, а то дня 16. марта 1903' р. під ч. 204.598, серію 30“.

3) Виражаємо признання тим священникам, що стали в обороні правди і дугу з народом. 4) Оуджуємо тих священників, що забули свою висшу задатку служення Богу і народом і з підхвасту чі рабства стали проти народа. 5) Оуджуємо політику др. Назарука, як шкідливу для народу і церкви. Прилучуємося до того острого осудження, яке стрінуло др. Назарука і епископа Богачевського в старокраєвій пресі.

6) Виразно підчеркуємо, що Ілдухи проти бажан епископа Богачевського і др. Назарука, дорученому урядови проєкт негаліого і достойного шаноування десятилітній смертї Івана Франка, як українського поета і нашої Батьківщини, що своєю безкористовою працею і тяжким життям показав достойний примір любові брідному. В зв'язку з тим дорученому нашому урядови набути образ Івана Франка і змістити його в домі Товариства.

7) Клоїємо голову перед тим нестрашним героїном нашої Батьківщини, що в обличчю жорстокого ворожого правосуддя готові йти далі на смерть за право народа і пошлюємо посліпшити їм з матеріальною помічю.

Сідуе печаті і підписи: Михайло Малінов, предс.; Марія Дембьшійка, кас.; Іван Лесюк, секр.

ЯК ДР. НАЗАРУК РЕДАГУЄ ГАЗЕТУ.

„Не знайдемо від місяців одного числа „Америці“, щоб в неї вміщено чільних наших людей, або не „пріпідлео латик“ Франкови. В кожній числі хвалити редактор своєю мудростю та наказує читачам, щоб ті мудру газету перекухували для других поколінь та щоб купували її і вислали як цінний презент до рідного краю.“

С отже одио мудрий чоловік між нами, а є ним др. Назарук. Це, що правда, троха мудрости признає він о. Курнїлі і о. Кутському, а про епископа не гадуємо, бо др. Назарук і епископ те пер так як би одна особа. Поза ними істнують тільки світхотікні і дурнакі. Нема у нас ніякої другої розумної української газети ні ніякого другого редактора, а є тільки один побожний і розумний редактор др. Назарук.

Щобі одначе пізнати „Америку“ і ті, що її не мали шастя читати та щоб перекохані, як на ділі та побожні і „поваж-на“ газета виглядала, подаю до ширшого відома ось такі дві квітки:

В 91 „Америці“ з дня 12. серпня читаємо на другій сторони ось яку повчачоу історію: „Дестякени“ компіарта. Орган „Красная Татарія“ доносить, що на Дальній Устю будують „оборудовані“ — два публічні виходи (газети)“.

А що др. Назарук звик давати свої „поучення“ до всіх кетій, то не здержав себе, щоб не висказати свою власну оінію і про виходи. Тому додає таке:

„Приміть: Видно, що тяжко тепер будувати в большевїї, коли навіть про збудовання виходів трібувати на весь світ, як не знати про яке діло“.

Шановні Читачі! даруйте мені за ту писанину, але вона від

ТЕМНА БУДЕННА ХРОНИКА. У селі Мовшан, біля Лисох невідомо коли господаря Мих. Шпенюка. — У поліз мій Львовом і Горлоком аанічний робітник Гурняк пробив коземі свого товариша Машка з Мирши дошлі, з ким яв гаряч. — На торгах у Лодзі кружжале чимало дальнящих банкіотів, біля Пілторжва поліція нашла цілу фабрику дальнящих грошей. — У селі Лисич, біля Ширці, арештували господаря Михайла Гнатича, підозрюючи у вбивстві свого сусіда Теодора Яного ще в 1921 р. Справа цілаку тим, що про вбивство знало чимало людей і селі як до жандармерії включно, але всі про в Мовшані. Місцевий командант постукурку Чуховський був імовірно підкуплений.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ОКУПАНТИ

Чехословацьку державу створили чеські легіони. Це ще не значить, що та держава є виключно заслугою легіонів. Те тільки треба розуміти так, як це заявив президент Чехословацьчини Масарик, що не бувши легіонами, не було би визнання самостійної чехословацької держави з боку альянтів. Бо на ділі чехословацьку державу незалежність приготували цілі покоління, на що працювала праця мільйонів, які стояли під проводом багатьох духових батьків чеського національного відродження, яких Чехи ніколи не бракувало в протязі цілого останнього століття. Самож таки повстанне самостійної чехословацької держави треба зачувувати головно тому шастю, що альянти побідали, та що головні провідники чеського народу wraz з легіонами стояли як не чинно то хоч духом по сторони альянтів. Завжали одначе головно легіони. Завжали ім визано чехословацьку державу вже тоді, коли на тім землях була ще австрійська влада, коли точилися на всіх фронтах завзята боротьба центральних держав з альянтами.

Між ними то знова легіонами завжали ті, що сформувалися над Дніпром, на українській землі, які дістали придуло і поміч з боку Центральної Ради, з боку молодого уряду шчо-явно відродженської української держави. На українській землі сформувалися ті легіони, тут набрали вони сили, тут перевели вони ту організацію, завжали які могли потім перейти Росію і Сибір і дісталися на рідну чеську землю та перевезти до дому ковальські макети, яких вартість сягає соток мільонів золотих рублів. Значить, на українській землі повстав в рішучий ділі чеського народу який зародок властивої чеської держави. Таке виходить навіть зі споминів самого чехословацького президента Масарика, який був в тім часі на Україні, формував легіони і знає добре, скільки треба зачувувати в тім ділі українському народові.

Якеж тепер відважуються нам Чехи за оге добродійство? Якеж відважуються далі за те, що американські Підкарпатські Українці згодилися прилучити Підкарпатську Русь до Чехословацьчини, які поблишали через те в велику територію, багату в сілі, славу, винагоро і т. д. ? Терпу, дуже то гірку заплату дістає український нарід з боку Чехів, які показують себе не то „славянськими жидами“, але єте гіршими від жидів.

Підкарпатська Русь мала дістати автономію. Вона мала бути тереном, який тимчасово опинився як депозит в руках Чехів, а який має злучитися з українським племен як тільки прийде нагода. Так завжали самі Чехи. Ім тільки потрібна була Підкарпатська Русь в те, щоб мати безопередне подолучення зі сходом. Але як Рада Амбасадорів рішенням з 14. марта 1923 р. прилучила Галичину до Польщі, змінилася зараз і політика Чехів супроти Підкарпатської Русі. Вже її перешло не допускати воли наших людей до урядів, а тих, що були, усувати, особливо, коли урядовими були галицькі Українці. Вже її перешло весь адміністративний і поліційний апарат був в руках чеських. А урядовці ці були то люде без всяких кваліфікацій. Вистарало бути легіонерами, щоб мати кваліфікацію на добу посаду на Підкарпатській Русі. По 1923 році вілносини змінилася на гірше, а тепер дійшло до того, що Чехи сядомо і без обиників провадять на Підкарпатській Русі саму екстремішайну політику, як її ведуть Польки на західно-українських землях. Навіть переводять таку саму колонізацію, а місце Мазарів заступають тут Чехи. Про автономію і слуху не чути. Цілий ряд переміняв адміністрацію в одну угорською жупу і рязать нею по централістичній системі, по указу з Праги. Замікають навіть з трудом поставлені українські народні та середні школи, а торують школу чеським. Переходять чехізацію в країні, в якій до війни не було ні одного Чеха.

Нашої модалі, яка покинула школи в Празі, не допускають на Чехословацьку до ніякої урядової служби. Наші стрілецькі табори розв'язали, а незабаром та сама судьба стрілецької української університет і други школи. Не мнне багато часу, а Чехи будуть для нас тим самим ворогом, яким є Московщина, Польща та Румунія. Вони вже властиво німні є сьогодні. Ми відлячі Чехів за той притулок, який дістала у них частина нашої еміграції, але зазначуємо, що той притулок найбільш гіркий і понижаючий з усіх тих захистів, які знайшли в Чехословацьких други народи буюшої Росії. Зазначуємо далі, що всі ті допомогли, які видає Чехословацьчина, Ілду на рахунок того, що вона загубила і перевезла при допомозі своїх легіонів з території буржоаскої Росії. А частини галицької армії, що перейшли на чехословацьку територію, перевезли зі собою рідного багатого всякого воєнного добра, яке забрала чехословацька держава. Значить, матеріально Чехословацьчина нічого не додала, коли доходить о нас, Українці. Жебраним хлібом ми там не живемо, бо ми не припер те все корисні рідночі чеських держав на своїй землі. А кропи не те склад чехословацької держави входить українські землі, на який живуть наш брати. А на своїй землі жежде наслідок наш притулок.

Та тепер притулку нема не тільки для нас, але й для тих, яких правди сотками ділі жили на своїй землі, бо ото в останніх часах вилізло з Мучачева на Чехословацьчину 600 людей на радиську Україну шукати діла. Автокони Ілду в світ, а заїди Чехи не тільки, що розсядіають по урядлах, але виганяють все наше братів з рідної землі. Так далі бути не може. Ми мусямо з Америки забрати голос в тій справі.

CONTROL OF UKRAINIAN CHURCH GIVEN TO DISSENTING MEMBERS

Court Decree Dissolves Restraining Order, Places Woonsocket Property in Hands of "Strikers" — Bishop's Jurisdiction Questioned

The dispute over the ownership and control of St. Michael's Ukrainian Greek Catholic Church, which has been raging for several months and which has induced rioting, the desertion of the church services by nearly all of the parishioners, and the pelting of Rev. Hib Werchowsky with eggs, was settled yesterday by a decision of Judge Herbert L. Carpenter in Superior Court at Providence, giving control of the church property to the corporation which built the church, and allowing the pastor 30 days in which to vacate the rectory.

The case, which has occupied the attention of the court every day for more than a week, was in the equity division. A petition for a preliminary injunction, restraining the defendants from interfering in any manner with the occupancy of the church property and the conduct of services, was brought by the bishop, Rev. Constantine Bohabersky and others against Basil Kosak and others; and another petition was brought by the St. Michael's Ukrainian Greek Catholic Church Corporation against the bishop, asking that the prelate be restrained from interfering with the full and unhindered control of the church property by the corporation, and that the bishop be enjoined from making any unfounded claims to control of the church property.

"Entitled to Enjoy Its Use"
Everet L. Walling of Walling & Walling, representing the "strikers," contended that the people who contributed \$53,500 for erection of the building were entitled to enjoy its use as they saw fit, without interference from a bishop who, he contended, had no more claim to jurisdiction over them than any one of six bishops.

Rev. Hib Werchowsky, testifying yesterday afternoon, told of a meeting held last Sunday in July at which he said an "alleged" priest officiated and from which he was excluded. The following Sunday, he declared, he found the chalice and vestments had been taken away, and he was unable to use bells in connection with a mass which he celebrated. A group of women, numbering about 20, told him that he ought not to say mass because he was Russian, and about a dozen eggs were thrown at him, according to four striking him, according to his testimony.

Another witness placed on the stand by Mr. Curran told of having received a rope which was introduced as evidence. The rope was eminently fitted for use as a hanging instrument. Other witnesses told of pickets being placed about the building and keeping prospective worshippers from services conducted by Rev. Werchowsky.

Grills Former Pastor
Mr. Walling in cross-examination sought to establish the fact that Rev. Humphrey Kowalsky, a former pastor, who was attended every session of the hearing, sought to have three of the "strikers" faction discharged from their employment at the Woonsocket Rubber Company's plant.

Mr. Kowalsky was reluctant to admit that he knew Harry Marlor or the general manager of the plant, but admitted that he had called at home of the agent. "What did you talk about that night that you went over there?" asked Mr. Walling. "That is my private affair that I talked about that night. It is not necessary for you to know," replied the witness as Mr. Curran attempted to rescue him by an objection. Mr. Walling then asked if the purpose of the visit was not to obtain discharge records, but the court ruled the question out on Mr. Curran's objection.

Mr. Walling argued that the people started a formation of the church as an association and founded a church with no affiliation with any outside church. Having bought some property on West School street, Woonsocket, he said, a group of priests superior in mentality, education and training sought to buy the lot by bit until control was obtained by a priest who had no conception of the affects of their acts on the property for which they had contributed \$53,500.

Changed Records
He reviewed testimony of witnesses who declared that they had changed records because the priest told them to do so, and that they had changed all right for them to do so when their spiritual leader told them it was.

"No bishop in any Catholic church claims to own any part of a church," declared Mr. Curran, explaining that their interest is only that of a trustee, whose duty it is to see that the property be used for the purposes for which it is intended.

Judge Carpenter said there was no controversy about ownership being vested in the corporation, and that the testimony showed that the congregation had guarded themselves as best it could against the bishop gaining control of the property, while on the other hand the bishop and priests were just as anxious to get control.

The controversy arose when parishioners, who declare they are Ukrainians, objected to appointment of Rev. Hib Werchowsky as their pastor, who admitted yesterday on the witness stand that he does not speak the Ukrainian language. He testified in French, with Mayor Soucy of Woonsocket acting as interpreter.

Bishop Made Trustee
Mr. Curran introduced a charter and by-laws for the corporation had formed a board of trustees, one of whom was to be the bishop of the Ukrainian Greek Catholic Church in the United States. One clause of the by-laws gives the bishop or his successors in office the sole right to appoint, remove or suspend the pastor, although allowing the congregation to ask appointment or removal.

Mr. Curran sought to prove that these by-laws were adopted and that Rev. Peter Pontiatshin, then bishop of the church, was elected president and a member of the board of trustees, at a meeting held June 3, 1923, when the name of the church was changed from St. Michael's Ruthenian Greek Catholic Church of Woonsocket to St. Michael's Ukrainian Greek Catholic Church of Woonsocket.

A witness, who testified that he was secretary at the time the meeting was held, testified that he had added additional data to the records when told to do so by a priest, although he claimed that the only business of the meeting was the change of name. Other witnesses corroborated in part this story, although Mr. Curran produced some evidence to dispute the claim.

"The Woonsocket Call"
August 27, 1926.

З ПОЛЬСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО РУХУ.

"Соколи" і "Мацех Школьна".
Від хвилини своєї самостійності Польки зєднали свої три сокільські організації в один союз з шести відділеннями. Крім цього утворили у Франції в 1923 р. окрему відділку і мають самостійні сокільські організації в Америці, у Чехословаччині та Німеччині, що підєднують контакт з краєм. Дня 1-го січня 1926 р. ця організація мала 60,000 членів, 120,000 шкільної молоді, а 30,000 дітей цього віку користало з сокільських установ. У р. 1925, попри війну вправало 12,000 мушун, 4,000 жінок і 20,000 молоді. Власних будівель мали "Соколи" 120, 120 власних майданів і 300 арендованих.

А тепер поглянемо на другу їх організацію "Мацех Школьна" у Чехословаччині. Майже кожним чеським селі, де є гурток, Польки, є така організація. Всього їх є там 73. Вони ведуть 16 читальне, 60 бібліотек з 14,186 томами книжок, з яких мільйон року користало 3,644 читачів. За цей час дали ці гуртки 177 відпочити, мали 23 зборів і віз, а 47 аматорських театрів дало 156 виступів і влаштувало 124 прогулянок. Гуртки "Мацехи" утримують власним коштом: одну реальну гімназію в Орловій з 412 учениками, 7 відділень шкіл (815 учн.), 10 народних шкіл (677 учн.), 20 захвистів (833 дітей), 2 бурси (173 дітей). Доходи їх 3,816,000 кор. кор., витрати 3,764,428. Майже "Мацехи" 5,865,600 кор. Усіх членів цього товариства в Чехословаччині є 6,166.

Приривняють ці цифри з нашими і зробить висновок.

НА ПОМОЧ СТРАЙКУЮЧИМ В ПАСЕЖКУ, Н. Д.Х.

РЕДАКЦІЯ СМВ, Н. Я.
Тов. Запольська А.М., № 155 У. Н. Союз, прислало для страйкуючих товаришів в Пасежку \$16.45 з допомогою себе добровільно і з допомогою інших друзів, поміщений свого знаку в органі.

Д. Федичини, скар.

В КОЖНІ УКРАЇНСЬКІ ХАП ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

Для курця Кемель є знаком приязни.

ДОМА або в товаристві—серед фабричного шуму або вуличного гамору—всюди де стіраються приятелі ви чуєте огей магічний привіт: **Закуріть Кемеля!**
А де лише курять Кемеля, там більше приязни і більше porozуміння між людьми—бо якість Кемеля є наче яка міжродна мова.
Попрі це, що Кемель є цигареткою, він є чимось більшим від того. Це є вираз приємності в куренні—найбільшої приємності, яку можемо знайти на цій старій землі. В Кемелях є найкращий Турецький і Американський тютюн, а ці чудові роди тютюну так гарно в них змішані, як в ніякій іншій цигаретці. Кемель ніколи не перестають смакувати, а вже ніколи не дивлять по собі цигаретного несмаку. До них неполюбна ніяка інша цигаретка в світі.

Кожний раз в кожній миті, стрічаючись з яким приятелем, не забувайте почастивати його цигареткою, що є найкращою в світі насолодою.

Закуріть Кемеля!
R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

З українського життя в Америці.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
Свята Франка.

Дня 14. серпня ц. р. відбулося в Трентоні свято Франка, влаштоване Комітетом з представників місцевих товариств.

О годині 8. вечером отворив свято прегарною святочною промовою Д. Б. Бородайкевич. Такі промови доводяться чуті дуже рідко. Д. Бородайкевич, як приятель Франка, найкраще знає його життя. Промовув звернувся до портрету Франка, а аудиторія віддала честь через повстання. Мішаний хор під проводом о. М. Костецького співав до глибоких душ зворушало пісню "Мій жертвою в бою нерівни лягли", а панна Скоронад, студентка з Гайскулу, віддеклямувала Франка "Не забудь".

Вісвіт пор Франка вголосив В. Гасій. Вязанку українських пісень співав прєкрасно хор школярів української православної церкви.

"Каменярі" віддеклямував по мистецтві Д. Ревага.

По хорі впорядчик оголошує виступ пани Троїцької з Нью Йорку. Шановна артистка співає соцько. По проспіванню "Соловейка" зривається ураган оспєвків, котрі тривають кілька хвиль. Відтак прєспівала вона ще дві пісні і то так чудово та мєльодійно, що прямо прикувала до себе всі гості, на сали не чути нічого, крик одного ритмічного аплєву. Артистка дєкує за роки і апєля, але вони не вмовляють. Прєспівала пани Троїцька ще одну пісню, а відтак хор мішаний відспівав ще дві пісні Ой летіла горлиця і Далека ти, а близька мам. Д. Костирка віддеклямував "Народе мій замучений", соцько

чуд гарно. Голоси хлопців і дівчат вироблені, чисті і мєльодійні, за що належить ширя подєжа о. Костецькому, що не жалував труду.

Настрий свята учасників весь час був співаний, а при тім сердечний. Мило було дивитися на це тісне єднання, де націоналізм та радикалізм, православі та католици, де кожний помувався рівним і свободним. Затєрпав становай партійні рїзниць, всі були скугі відним словом Поєта а одну громаду.

Тому цей духовний рік, ушантований мисленням Українців в честь найбільшого сина галицької землі Франка, ніколи не забудеться, бо щити, він сказаний на святі, вийшли з уст Гасія. Його могучий голос чути скрізь, по курних хатах мужицьких, по вєрстатах ремісничьких, по місцях неволі і сїз. Не даром отже ціла Україна спалахнула світлим огнем любови до свого культурного вождя.

Гасій.
МІННЕАПОЛІС, МНН.

Ради загальної справ, а не своєї — відповідало.

Др. Назарук при помочи Йосифа Литвина розбалакався надобре в 95. числі "Американ" про мою скрпину особу, а попри ми вступу ще по словому. Але і редактором "Свободи". Але і редактором "Свободи", але і редактором, але про той напрям, про ті клєчі, які вийшли з "Свободи", а які так немилі д-рови Назаруку.

Та перш усього п. др. Назарук, мусить прийняти до відома, що кождий "зворувудомачий" чєсний Українець (а не рутєнєцький) цїловитю одобрє той чєсний напрям і ту чєснє боротьбу за красну долю українського народу, яку веде "Свобода", бо хоча "Свобода" є організація асекюраційної інституції,

мама є і була Українкою. Моя мама не вміє і не говорить ніякою іншою мовою як лише українською, не захоче ніяких інших звичаїв і обичаїв, як лише українські і т. п.

3) Нєрозумію і дїточою являєсь мені "критика Ваша" уступу в мой допис про большевївкін, наодин Ви, др. Назарук, оперєтує як такими "морнарїстичними теорїями" проти большевївкін, що вони роздєляють лїс і по мені дають і морг. Критика того рода гїлєна Вас, п. др. Назарук. Не даром то Ви "старий редактор". Я хочу вїрїти, що Ви у своємю "лїсхїтовому розмов" дїдаєте до той прєдубрїтї, що небажє баба Варвара, котра в супрєччї із суєським доказуєвал, що вона варта (таким нарєд) тебе поцїдувати. Ви, п. др. Назарук, в лїс і прах розбєте большевївкін своїми теорїями про лїс і перво завєдєте на українських землях гєтманам з Павлом на чолї. Не дурно у Вас політичний "Отчє наш" вже зредєгованї!

4) Щодо завєдєних надїє декїхх рутєнєцїв в Міннеаполїс, що я їх зведу в одно (пропущєно "стадо"), то я призначу, що під тім оглядом "рутєнєцькі" завєдучї. Нація українська дїфєренєцїє і дїфєренєцїє є ознакою життя і розвою і тому навїть не маю на думї творити з їстєнєчих груп у Міннеаполїс одного стада, але поцїдувати самому життю дїфєренєцїю, а поставив собї аз завєданя вїтворєнїє в умєх тутєнїх Українцїв моральні цїнності, як розумїня загальною добра українського народу, стрємлєнїє до свїтла правди, хотїння своєї дєржавї і т. п. Живучи серед тутєнїшої громади, я старєвся пририворити до життя політичний рєлатївїзм, що мені у великій мїрї вдалось.

Більше не хочу розводитись над зазданю статею, бо шкода часу і не хочу робити заботою чєсти новому пєсєвдовїю. Напрїкїнци додам на основї висказів богатьох члєнєв віддїлу 385 У. Н. Союзу, що гром. Литвин тїй допис невинуватї, бо він бїдєнєга Богу, даду винєн. Я дивуюсь тїльки др. Назаруку, що він з вола робить муху, а з мухи вола. Я "подїляю" їмонуєчу статтю про розгром "Свободи", а-ра Мишуга, д-ра Клодницького, большевївкін і лїсного того, що не римське, не рутєнєцьке, не гєтманське, не Назаруєцьке. П. Литвина жалю, що вїпєс жертвою, а-дру Назаруку не дивуюсь, бо Йому цїла наша суєспїлєньє вже не дивуєтєся.

Др. Волод. Клодницький.

ОДИНОКА ПРЄСТА ДОРОГА до ГДАНЬСКА \$106.50

ВІПРОСТ ДО ГДАНЬСКА
3-го клєсєво ОДИНОКОЮ БЕЗПЄСРЕДНО ЛїНЄНО.

Не треба перєсїлати з корабля, на кораблї аз велєдує долом, що є прїзвєсно вїголєсо.
З дєлїшю послєпїє поїзд до Львовє і 4 днєх тїєсї в Гданьск, Буковинє і Пєдкарпатський Гєрцєг.
\$180 ТАМ І НАПОВОРУ

треуго клєсєво тїєрєтїє (була друга клєсєво), лїнєню \$15 поїзд зпєчєнєну тєрєу клєсєв в одну стєрєну, \$15 в обї стєрєни.
Колї замїрєте лїзти ДО ГАЛІЧИНИ поїзворуєтєсь о гїдї.
ВАЛТІШЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЛїНЄНО

Сєдуючїм лїзєє кораблї: "ЄСТОНИ" 21. вєрєснїя "ЛІТВЕНІЯ" 12. жовтєня
По їнформїї гєтємєтє до лїзєнєчїх агєнтєв або вїпрєст до лїнї: 8-10 BRIDGE ST., NEW YORK

В КОЖНІ УКРАЇНСЬКІ ХАП ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

